

Els anys que vam viure peril·losament

Cròniques de lluites i repressió al nord
valencià (1938-1981)

Josep Miralles Climent

GRUP D'ESTUDIS D'HISTÒRIA LOCAL I FONTS ORALS DE LA UNIVERSITAT JAUME I

COL·LECCIÓ HISTÒRIA I MEMÒRIA

DIRECCIÓ

Rosa Monlleó Peris. Universitat Jaume I de Castelló

COMITÉ CIENTÍFIC DE LA COL·LECCIÓ

Josep Miquel Santacreu Soler. Universitat d'Alacant

Pelai Pagès Blanch. Universitat de Barcelona

Josep Sánchez Cervelló. Universitat Rovira i Virgili de Tarragona

Ricard Camil Torres. Universitat de València

Shirley Mangini. California State University. Long Beach

Claudio Venza. Università degli Studi di Trieste

Pablo García Colmenares. Universidad de Valladolid

Carme Agulló Díaz. Universitat de València

Anne Walsh. University of Sidney

Leandro Álvarez Rey. Universidad de Sevilla

Luis Martín Martínez. Université de Pau et des Pays de l'Adour

Carmen González Martínez. Universidad de Murcia

Javier Navarro Navarro. Universitat de València

Marie-Hélène Soubeyroux. Université François-Rabelais. Tours

Manuel Requena Gallego. Universidad de Castilla-La Mancha

Queralt Solé Barjau. Universitat de Barcelona

Rafael Sebastiá Alcañiz. Universitat d'Alacant

Els anys que vam viure perillosament

Cròniques de lluites
i repressió al nord
valencià (1938-1981)

Josep Miralles Climent

BIBLIOTECA DE LA UNIVERSITAT JAUME I. Dades catalogàrfiques

Noms: Miralles Climent, Josep, 1951- autor | Universitat Jaume I. Publicacions, entitat editora

Títol: Els anys que vam viure perillosament : cròniques de lluites i repressió al nord valencià (1938 -1981) / Josep Miralles Climent

Descripció: Castelló de la Plana : Publicacions de la Universitat Jaume I. Servei de Comunicació i Publicacions, [2021] | Col·lecció: Història i memòria. Testimonis ; 8 | Inclou referències bibliogràfiques

Identificadors: ISBN 978-84-18951-00-8 (paper) | ISBN 978-84-18951-01-5 (pdf) | ISBN 978-84-18951-02-2 (ePub)

Matèries: Persecucions polítiques – Comunitat Valenciana – Castelló -- 1939 -1975 | Resistència al govern -- Comunitat Valenciana – Castelló -- 1939 -1975 | Castelló (Comunitat Valenciana) – Història – 1939-1975

Classificació: CDU 323.281(460.311) "1939/75" | CDU 323.25/.26(460.311) "1939/75" | CDU 94(460.311)"1939/75" | THEMA JPVR 1DSE-ES-TB

Publicacions de la Universitat Jaume I és una editorial membre de l'UNE, cosa que en garanteix la difusió i comercialització de les obres en els àmbits nacional i internacional. www.une.es.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Dirigiu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra.

Directora de la col·lecció: Rosa Monlleó

© Del text: Josep Miralles Climent, 2021

© De les fotografies: les persones i entitats indicades a les fonts, 2021

Fotografia de la coberta: Miquel Gómez, 2021

© D'aquesta edició: Publicacions de la Universitat Jaume I, 2021

Coordinació de l'edició: M. Carme Pinyana i Garí

Edita: Publicacions de la Universitat Jaume I. Servei de Comunicació i Publicacions
Campus del Riu Sec. Edifici Rectorat i Serveis Centrals. 12071 Castelló de la Plana
www.tenda.uji.es publicacions@uji.es

ISBN paper: 978-84-18951-00-8

ISBN pdf: 978-84-18951-01-5

ISBN ePub: 978-84-18951-02-2

DOI: <http://dx.doi.org/10.6035/HistoriaMemoria.Testimonis.2021.8>

Dipòsit legal: CS 717-2021

Perteneceemos a una generación que quiso cambiar el mundo con un sueño revolucionario [...] y nos dio una fuerza formidable, donde pusimos toda nuestra juventud, nuestro trabajo, nuestra seguridad, nuestra familia...

No es que fuéramos geniales, lo genial era el espíritu de entrega, lo genial era la pasión que poníamos.

Nunca tendremos un sistema mejor si no somos un poco mejores nosotros.

JOSÉ MUJICA

Octubre 2016

ÍNDIX

Pròleg	
Rosa Monlleó Peris	11
Introducció	19

Primera part

Guerra, guerrilla i primer Franquisme	27
La duríssima repressió de postguerra	29
El primer maquis anarco-comunista	33
El domini comunista del maquis	36
Carlistes: la increïble oposició	56
Primeres mostres d'activitat i oposició pacífica	72

Segona part

La repressió durant l'últim Franquisme	93
Entre comunistes, socialistes i valencianistes	95
Els catòlics: entre el valencianisme i l'obrerisme	115
El PCE i CCOO a la Vall d'Uixó i la fàbrica Segarra	152
Les primeres lluites obreres a Radiadores Ordóñez	173
L'activisme obrer i polític de l'OEC i les CCOOAA	176
Un cas particular de lluitador obrer de l'USO: José Aceituno	193
Les noves accions i la repressió contra el carlisme en renovació	197
Accions de l'oposició unitària	229

Tercera part

Acció i repressió durant la monarquia franquista	235
La continuïtat de l'oposició i la repressió del franquisme sense Franco	238
Primeres lluites obreres del postfranquisme al nord valencià	244
Les lluites en la construcció	250
Més conflictes en empreses de ceràmica	270
Lluites en les empreses metal·lúrgiques	273
Altres lluites i repressió política	289
La lluita contra una planta d'amoníac al Grau de Castelló	317

Quarta part

Les lluites i la repressió durant l'any de les primeres eleccions «democràtiques», i després... ..	325
Continuació de la vaga de la construcció	329
Continua la persecució política	335
Lluites de les dones	352
Epíleg	366
Bibliografia	367
Sigles	370
Arxius consultats	374
Entrevistes i testimonis	375
Índex onomàstic	376